

5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон від 25.06.1991 № 1264-XI //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 41, ст.546;

6. Кодекс про надра від 27.07.1994 № 132/94-ВР //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, N 36, ст.340;

7. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 24, ст.189;

8. Про тваринний світ: Закон від 13.12.2001 № 2894-III//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 14, ст.97;

9. Лісовий кодекс України: Закон від 21.01.1994 № 3852-XII//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, N 17, ст.99;

10.Коваль Л. Здійснення права публічної власності на майно, закріплене за підприємствами/ В.Коваль; Н. Дараганова//Право України: юридичний журнал. – К., 2012 – № 11/12. – С. 357-364.

Шевчук О. М.

кандидат юридичних наук, асистент

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ФОРМИ

Загрозливою тенденцією в Україні є розвиток наркотичних проблем із постійним збільшенням зареєстрованої кількості хворих на наркотичну залежність та зростання незаконного обігу наркотиків Одним із заходів протидії незаконного обігу наркотиків є належна взаємодія органів державної влади щодо забезпечення державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Доцільно з'ясувати поняття «взаємодія» в довідниковій літературі. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття взаємодії визначено як взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджену дію між ким-небудь [1, 85]. У філософському довіднику зазначається, що взаємодія – це «філософська категорія, що відображає процеси впливу різних об'єктів один на одного, їх взаємну обумовленість, зміну стану, взаємоперехід, а також породження одним об'єктом іншого. Взаємодія становить вид безпосереднього або опосередкованого, зовнішнього або внутрішнього відношення зв'язку» [2, 81].

В юридичній літературі теоретичні питання взаємодії державно-правових явищ досить широко освітлені і є досить велика кількість тлумачень цього тер-

міну, але, не дивлячись на це, відсутня однозначна характеристика сутності даної категорії. У свою чергу, поняття «взаємодія» є як міжгалузєвою категорією, так і адміністративно-правовою. В.М. Фесюнін вказує, що взаємодія – це такий стан взаємозв'язків, за якого вони справляють взаємний вплив один на одного та на відповідну сферу діяльності. Взаємодія постійно відновлюється, формується і забезпечує систему відносин між партнерами. Це можуть бути відносини співпраці, взаємодопомоги тощо [3, 36]. Ю. С. Назар під взаємодією розуміє управлінський процес, який полягає у діяльності кількох (не менше двох) суб'єктів, які впливають один на одного та на об'єкт засобами і методами, що властиві кожному учаснику, для досягнення спільної мети [4, 158]. В.Д. Пчолкін розглядає взаємодію як засновану на спільності цілей і завдань, погоджену за часом, місцем і змістом, визначену законодавством діяльність компетентних суб'єктів щодо раціонального застосування наявних сил, засобів і методів для забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки [5, 97].

На нашу думку, «взаємодія органів державної влади щодо забезпечення державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» – це побудований на демократичних засадах, взаємний, узгоджений за часом, місцем і змістом зв'язок між не менш як двома суб'єктами, який передбачає диференціацію їх функцій і завдань, спрямований на досягнення певного визначеного результату із можливістю внесення пропозицій та впливу на прийняття рішень з конкретних питань у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Зазначимо, що державний контроль в сфері обігу наркотичних засобів – це діяльність державних уповноважених органів (посадових осіб) з перевірки, спостереження, аналізу додержання та виконання установлених норм, правил, стандартів й управлінських рішень об'єктів, які підлягають контролю, з метою забезпечення законності і дисципліни, із можливістю виявлення винних та застосування до таких об'єктів заходів примусу, притягнення їх до відповідальності за правопорушення у цій сфері.

Контроль в сфері обігу наркотичних засобів здійснюється Державною службою України з контролю за наркотиками (далі – ДСКН України), МВС України, органами доходів і зборів, МОЗ України, Державною службою України з лікарських засобів та іншими органами виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законом (ст. 31) [6].

Протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюють МВС України, СБ України, Генеральна прокуратура України, Міндоходи України, центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах захисту державного кордону, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу та інші органи виконавчої влади в межах наданих їм законом повноважень (ст. 3) [7]. Отже, враховуючи вищевикладене, можна вказати, що ДСКН України, МВС України, МОЗ України, СБ України, Генеральна прокуратура України, Міндоходи України, Державна прикордонна служба України,

Державна служба України з лікарських засобів та інші органи в межах наданих їм законом повноважень, взаємодіють щодо забезпечення державного контролю за обігом наркотичних засобів, наркотичних засобів і прекурсорів та протидії їх незаконному обігу.

Розглянемо форми взаємодії на прикладі МВС України з іншими державними органами які забезпечують державний контроль в досліджуваній сфері. В структурі МВС України функціонує підрозділ – це Управління боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України (далі – УБНОН) [8]. Так, УБНОН у взаємодії зі Службою безпеки України, органами доходів і зборів, Адміністрацією Державної прикордонної служби України та ДСКН України здійснює заходи щодо припинення нелегального ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через її територію наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та проводить з цього питання міждержавні операції, а також, у межах своєї компетенції, взаємодіє з підрозділами кримінальної міліції (поліції) інших країн з питань розкриття злочинів, розшуку і затримання наркозлочинців (п. 3.19); спільно з Департаментом інформаційно-аналітичного забезпечення МВС та його підрозділами на місцях організовує і забезпечує ефективне функціонування міжвідомчої автоматизованої інформаційної системи, постійно поповнює банки даних оперативного-розшукового і профілактичного призначення, які об'єднують інформацію про осіб криміногенних категорій, фірми та організації будь-якої форми власності, що причетні до незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів або підозрюються в цьому. Забезпечує взаємодію з правоохоронними органами зарубіжних країн у формуванні єдиного комп'ютерного банку даних з аналогічними функціями інформаційної системи (п.3. 20); спільно з Департаментом кадрового забезпечення МВС вивчає потребу підрозділів боротьби з незаконним обігом наркотиків у кадровому забезпеченні, бере участь в організації їх професійної підготовки. Здійснює аналіз стану дисципліни і вживає заходів до її зміцнення серед особового складу(п.3.21) [9]. У межах своєї компетенції УБНОН бере участь у міжнародному співробітництві з питань організації протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та проблем поширення наркоманії. Надає допомогу представникам компетентних органів зарубіжних держав, які прибули в Україну для здійснення оперативного-розшукових та інших заходів, пов'язаних з наркозлочинністю (п.3.18) [8].

Отже, формами взаємодії МВС України з іншими державними органами які забезпечують державний контроль сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів є: 1) інформування; 2) консультування; 3) проведення спільних нарад; 4) партнерство та співробітництво тощо.

До основних ознак взаємодії взаємодія органів державної влади щодо забезпечення державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів можна виділити: (1) наявність у суб'єктів спільної мети; (2) спільність мети не означає однаковості функцій і завдань, а навпаки, передбачає їх диференціацію; (3) кожен із суб'єктів наділений правом вибору

тісі чи іншої поведінки, внесення пропозицій та впливу на прийняття рішень з конкретних питань; (4) різноманітність суб'єктів взаємодії ними можуть бути як фізичні, так і юридичні особи; (5) наявність не менше двох суб'єктів взаємодії; (6) має місце лише тоді, коли явища існують водночас; (7) взаємодія явищ, які мають між собою взаємний зв'язок і взаємообумовлені; (8) при взаємодії об'єкти змінюються; (9) здатність кожного із взаємодіючих об'єктів виступати одночасно і причиною, і наслідком; (10) можливість настання позитивних і негативних наслідків взаємодії тощо.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. В. Т. Бусел. – К., Перун, 2005. – 1728 с.
 2. Философский энциклопедический словарь / под ред. П. Н. Федосеева, С. М. Ковалева. – М.: Советская энциклопедия, 1980. – 672 с.
 3. Фесюнін В.М. Організаційно-правові засади взаємодії Державної податкової служби з населенням / В.М. Фесюнін. – дис. 12.00.07. – ХНУВС, Харків, 2007. – 187 с.
 4. Назар Ю.С. Взаємодія територіальних органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень: дис.12.00.07/ Юрій Степанович Назар. – Львівськ. держ. універ. внутр. справ, Львів, 2006. – 210 с.
 5. Пчолкін В.Д. Поняття, сутність та завдання взаємодії оперативних підрозділів органів внутрішніх справ / В. Д. Пчолкін // Проблеми взаємодії територіальних і транспортних органів внутрішніх справ у попередженні та розкритті злочинів: наук.-практ. конф. 23 травня 2003 р. : тези допов. – Львів, 2004.– С. 93–104.
 6. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсорні: Закон України від 15. 02. 1995 р., № 60/95-ВР // ВВР. України. – 1995. – № 10. – Ст. 60.
 7. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: закон України від 15.02. 1995 р., № 62/95 – ВР // ВВР. – 1995. – № 10. – Ст. 62.
 8. Про затвердження Положення про управління боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України [Електрон. ресурс] : наказ МВС від 1.03. 2012р.№173.Режимдоступу:http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS369.html
-